

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

Sen sijaan, että liikuntaa ja harrastuksia tyrkytetään väkisin, toivomme kannustamista ja sellaista toimintaa nuorten arjessa, jossa liikunta integroituu luontevasti osaksi päivittäistä elämää. Kaikki eivät koe itseään luonnostaan liikunnallisiksi, eikä liikunnan voimakas korostaminen välttämättä lisää motivaatiota.

Harrastustoiminnan tulee olla täysin vapaaehtoista lapsille ja nuorille. Keinoja on löydettävä, jotta lahjakkaat voivat osallistua haluamaansa harrastukseen. Syrjäseuduilla monipuolisten harrastusmahdollisuuksien puute on haaste.

Matalankynnyksen harrastustoiminta yksilö- ja pienryhmätasolla voi tavoittaa nuoret, jotka eivät halua toimia suurissa ryhmissä. Myös perheiden yhteiset harrastukset tukevat nuoren hyvinvointia, yhteishenkeä ja perheiden hyvinvointia.

Nuorten aikuistumisen tuki on tärkeää, ja nuorisotoiminta tulisi ulottua myös 18–29-vuotiaisiin.

Lapsen edun, hyvinvoinnin ja turvallisuuden varmistamiseksi kouluilla, lastensuojeluviranomaisilla ja sijaishuoltoyksiköillä on oltava riittävät toimivaltuudet. Nuoria ei tule asettaa vastuuseen asioista, joiden vaikutuksia he eivät vielä ymmärrä.

Yhteistyön tiivistäminen, nuorisotyön, oppilaitosten, lastensuojelun, perhepalveluiden, lastensuojelulaitosten ja poliisin välillä on tärkeää.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

Yhteiskunnan toimintamallin on muututtava pois päin jatkuvasta suorittamisesta. On tärkeää harkita, tarvitaanko kaikkea äärimmäisen tavoitteellista toimintaa ja voisimmeko kannustaa kaikkia, riippumatta heidän taitotasostaan.

Mielenterveyden tukemisen menetelmiä tulee integroida kouluarkeen, jotta vaikeisiin asioihin osataan puuttua ajoissa.

Mielenterveys- ja tukipalvelut tulisi ulottaa myös loma-aikoihin.

Mielekäs vapaa-ajantoiminta, joka tukee yhteisöllisyyttä ja osallisuutta, on tärkeää.

Ravinnolla on merkittävä vaikutus mielenterveyteen, ja terveellisten elämäntapojen tukemiseen tarvitaan tasavertaiset mahdollisuudet.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

Ilmastonmuutoksen ja luonnon säilyttämisen työ on ensiarvoisen tärkeää, ja nuorten osallistaminen siihen on positiivista.

Yhteiskunnallisesti tulee tukea toisia kunnioittavaa kohtelua arvostelun sijaan. Aikuisten esimerkillinen käyttäytyminen on tärkeää, samoin kulttuurimme perinteisten arvojen kunnioittaminen.

Toivottavasti esitetään selkeät toimintamallit ja keinot, joiden avulla voidaan tehokkaasti puuttua epäasialliseen käytökseen, kiusaamiseen ja syrjintään.

Nuorisotyön ja -toiminnan tukemisen linjaukset

Linjaukset ovat keskeisiä, ja riittävät resurssit ovat välttämättömiä niiden ammatilliseen ja laadukkaaseen toteuttamiseen. Ohjauksen ja palveluverkoston yhteistyön parantaminen on tärkeää.

Tietopohjan vahvistamiseksi tarvitaan suunnitelmallisuutta ja järjestelmällisyyttä. NuoDo-järjestelmä on vieras, eikä tieto siitä ole saavuttanut kuntaamme.

Painopisteet nuorisoalan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtioneapukelpoisuuden hyväksymiselle

Osaamiskeskusten pysyvyys on turvattava, jotta niiden välityksellä saatava tieto, ammattiapu ja kehitystyö säilyvät alan toimijoiden käytössä.

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisoalan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

Ennaltaehkäisevän työn merkitys on korostunut. On kannatettavaa, että nuoria on kuultu, jotta voidaan pureutua heidän esille nostamiinsa asioihin. Erityisen tärkeää on heikommassa asemassa olevien nuorten osallisuuden vahvistaminen.

Muita näkemyksiä ohjelmasta

Ehkäisevän päihdetyön huomiotta jättäminen suunnitelmassa on huomionarvoista.

Vaikka esityksessä on paljon tavoitteita, on huomioitava, ettei kaikille ole tarjolla ratkaisua.

Syrjäseutujen nuorisotoiminnan turvaaminen on olennainen näkökulma. Perus- ja erityisnuorisotyöhön ei tulisi vaikuttaa sen perusteella, että nuorten määrä tietyillä alueilla vähenee. Sen sijaan palvelut tulisi turvata myös pienissä kunnissa.

Perheiden tukeminen on keskeistä, jotta köyhimpien ja heikkotuloisempien lasten ja nuorten mahdollisuudet harrastaa ja osallistua lapsille suunnattuun toimintaan kasvavat. Tämä edistää olennaisesti nuorten hyvinvointia. Roolimallien esille tuominen mahdollistaa erilaisten elämäntodellisuuksien näkemisen.

Ahdistuksen, masennuksen ja koulu-uupumuksen kasvu on hälyttävä signaali, johon tulee nopeasti vastata riittävällä tuella ja avulla. Liikunnallisen ja luontoläheisemmän vapaa-ajan tukeminen on tärkeää, luontosuhteen tukeminen lisää lasten ja nuorten hyvinvointia.

Mediasisältöihin tulee puuttua niin otsikoinnissa kuin uhkakuvien esittelyssä. Ahdistuneisuuden lisääntyminen vaatii valtakunnallisia keinoja median sisällön säätelyyn, eikä medialukutaitoa voida sysätä yksilön omalle vastuulle. Sisällön vaikutusta ihmismieleen, erityisesti vielä kehittymättömään, ei tule aliarvioida.

Tuhkanen Hanna
Vaaan kunta - Vaalan hyvinvointiosasto, nuorisotyö